

Mathó Waúŋšila Thiwáhe

Episode Script

Episode #9B

"The Haunted Lighthouse:
Phetížanžaŋ Othí Nağıthuŋ Kiŋ"

Sister Toháŋl wičhúŋyuoniháŋpi hántaŋš,

Brother Tuwé k'éyaš iwáštepi na iyúha taŋyáŋ ečhúŋpi.

Mr. Barnacle Waná hwo?

Papa Háŋ, kholá. Hókahé. Íŋyaŋ Makȟá Thiyožaŋžaŋ ektá.

Mr. Barnacle Tákuwe héčhiya lápi yačhíŋpi kiŋ owákaňniče šni. Léna mní
agláglalíla othíwota waštéšte hé.

Papa Eháŋni wičhóoyake, kholá, eháŋni wičhóoyake.

Mama Mihíŋgna kiŋ othíwota tħaŋníla kiŋ iyútaŋ.

Papa Eháŋni wičhóoyake ikhóoyake kiŋ hená tóhaŋni éktunžapi kte šni.
Iyúkčaŋ yo, wáta na mni-ákičhita óta thióžaŋžaŋ kiŋ hé toháŋtaŋ kiŋ
wačhíŋyaŋpi.

Mr. Barnacle Éyaš nathákapi heháŋtaŋ tuwéni ektá yé šni. Wakȟáŋgli
waníče, ... na líla wičhánaŋgi tħúŋpi.

Sister [okíniya]

Brother [okíniya]

Mr. Barnacle [mmmmhmmmm]

Mr. Barnacle Phetížanžaŋ othí kiŋ waníyetu opáwiŋže wahéhaŋyaŋ úŋpi
yuŋkħáŋ aŋpétu waŋ él nathákapi. Leháŋl táku lečhákčhala
uŋk'úŋpi čha tuwéni phetížanžaŋ othí kiŋ hé úŋ šni. Nakúŋ ...
thióžaŋžaŋ awáŋyaŋka kiŋ – Mniskúyela ečiyapi. – Toháŋtaŋ kiŋ
thióžaŋžaŋ kiŋ hé awáŋyaŋke. Éyaš nathákapi hetáŋhaŋ tókhi
iyáye kiŋ ... tuwéni slolyé šni. Naġí kiŋ ečéla Íŋyaŋ Makȟá
thióžaŋžaŋ él úŋ kényapi.

Sister Eháŋuŋ.

Brother	Khilí!
Captain Salt	[wókhokip̚heya ihát'e]
Brother	Áta ... oyúhloke čha ogná waŋyáŋkapi s'eléčheča!
Sister	Éyaš waŋkátakiya!
Brother	Oooooo!
Brother / Sister	[ihát'api]
Sister	Wašté!
Brother	T̚haŋní nathákape ló. Iyóžaŋžaŋ waníče.
Papa	Eháŋni čhokáta hág tkhá ... ožáŋžaŋglepi kiŋ ohómni míyoglas'inj eyá hág tkhá. Thióžaŋžaŋ awáŋyaŋke uŋ yuíleya khuwá tkhá. Héčhel mni-ákičhita kiŋ ošíčeča éyaš iyóžaŋžaŋ kiŋ waŋyáŋkapi na íŋyaŋ aóhomniyaŋ iyáyapi.
Sister	Eháŋuŋ!
Brother	Huŋhí!
Papa	Waŋyáŋka po! Matȟó Wičháhpi kiŋ ... t̚haŋíŋ yeló.
Sister	Wáŋ!
Brother	Tókha hwo?
Brother	[okíniya] ... Wáŋ hé thukíla he?
Sister	Uŋgná ziŋtkála kiŋ wičháyašnapi séče.

Brother Éyaš tókheškhe thimá hiyúpi he? Ožáŋžanŋlepi kiŋ natháka hé.
Na há ečékče, ... Iyéš t̥haŋháŋsi Fred eyé s'e.

Sister Lé tuwá t̥ha-wówaši s'eléčheča.

Brother Mat̥ó Wapási kiŋ!

Sister Mat̥ó wapási kiŋ!

Brother Táku?

Brother T̥haŋkál táku waŋ úŋ weló!

Mama Táku?

Papa Táku?

Brother Itéšniyaŋ. Táku waŋ waŋbláke. Iyóyamya-he čha waŋbláke.

Mama [iňá] Iblúkčaŋ etáŋhaŋ iyóžaŋžaŋ niňháwačhiŋ kiŋ é.

Sister Na mĩš iblúkčaŋ etáŋhaŋ táku tók̥ha kiŋ uŋpásipi kte. Wówapiska óta luhá kte héčha.

Sister Até?

Papa Mmm ... ikčéya t̥haté yeló.

Brother Nayáh'uŋ he?

Sister T̥hokéya thukíla, naháŋ táku iyóyaŋpa, na waná wičhámani!

Brother Lé sáŋm wašté áye!

- Papa Iyúkčaŋ po. Thióžaŋžaŋ awáŋyaŋke kiŋ očhéthi kiŋ lé wanýetu opáwiŋže sáŋm iyáya heháŋyaŋ áta lol’íh’an. Lé othéhika éyaš lél ayúštaŋpi na éktuŋžapi.
- Mama [iňá] Naháŋ eháŋni wičhóoyake kiŋ uŋyútapi uŋkókihipi kéhiŋ kte.
- Papa [iňá] Ičhíŋ oyákihi.
- Brother Tħaŋkál uŋyáŋpi kte.
- Mama Mní kiŋ él yápi šni ye.
- Sister Oháŋ!
- Papa Tħéhaŋl yápi šni yo.
- Brother Oháŋ.
- Brother Haŋhépi táku hél úŋ héči owé iħpéye séče.
- Sister Tákuni. Táku héči owé iħpéye šni.
- Sister Uŋgná owé iħpéye éyaš mní kiŋ wožáža načhéče.
- Sister Táku tókħuŋk’uŋ kta he?
- Brother Táku ečéla, Tħaŋkší.
- Sister Táku?
- Brother Čhasmú thípila!

- Sister Oháŋ!
- Brother Waná thukíla waŋží waŋkáta óuŋštaŋ kte.
- Brother Lé tókha he?
- Sister Híŋ!
- Brother Huh? Táku?
- Sister [ihá] Naháŋhčin hél tuwá thí s'eléčheča.
- Brother Yá!
- Sister Thimá iyáye.
- Brother Tágni waŋbláke šni. Oíyokpaze.
- Sister Thibló! Waŋyáŋka ye!
- Brother Hmm...
- Sister Waŋyáŋka!
- Brother Wičhánapé owé waŋ!
- Sister Háŋ, na iyóyaŋpa!
- Brother Haŋhépi waŋbláke uŋ hé iyéčheča. Wičhási owé kiŋ isáŋmya wašté! ... Éyaš tuwá káča he? ... Na tóškhe lél hí he? ... Tšaŋkší!
- Sister Má! Léčhiya!

- Sister   Waátuŋwaŋ lá yačhíŋ he?
- Brother   [ihát'e]
Sister   Má! Amáp̕he ye!
- Brother   Táku waŋláká he?
- Sister   Tákuni ... Lé ečéla.
- Brother   Paílepi waŋ?
- Brother   Wók̕hokphéke. [ihát'e]
- Sister   [ihát'e]
Sister   [okíniya] Wáŋ lé wáŋ! Thihúkhutakiya.
- Sister   Waŋyáŋka ye. Táku waštéšte kštó.
- Brother   Wamánuŋ wičháša kiŋ tháwapi khá séče. ... Hmm
- Sister   [šičáhowaye]
Brother   [ihát'e]
Sister   [ihá]
Brother   [okíniya] Wíš!
- Sister   [ihát'e]
Brother   Wašté yeló!
- Sister   Táku iyéwaya kéčhaŋni he?
- Brother   Wíyuŋpi eyá oíyokpaza él iyóyaŋpa kiŋ! Hé uŋ wičhánape owé kiŋ
hé iyóyaŋpa!

- Sister Táku mní aglágla waŋláke kiŋ hená khó.
- Sister Na lé tuktél naúŋh'uj so?
- Brother Haŋhépi tuwá ománi-haŋ naúŋh'uj k'uŋ hé léčhiyatāŋhaŋ hiyú!
- Captain Salt P̄hetížanžaŋ othí awáŋyaŋke naší kiŋ hé miyé yeló! Haúŋ!
- Brother Hiyá, héčhetu šni.
- Captain Salt Oháŋ, wanági hemáčha šni. Éyaš p̄hetížanžaŋ othí awáŋblake... éyaš héčhamuŋ khá.
- Brother Mniskúyela?!
- Sister Mniskúyela?!
- Brother Thiyóžanžaŋ kiŋ lé awáŋlaka tkhá he?
- Sister Na wáta kiŋ ówičhayakiye!
- Captain Salt Heháŋyan héčhamuŋ šni. Ikčéya wanági wakáže, héčhel oyáte kiŋ lél úpi kte šni.
- Brother Táku waštéšte kiŋ lená nitháwa he?
- Captain Salt Lená waštéšte kéha hwo?
- Captain Salt Táku mitháwa kiŋ waštéšte kéčhaŋni hwo?
- Sister Háŋ! Wóyuha othéhika iyéyapi s'el!

- Captain Salt** Itéšniyan wóyuha othéhika kéčhaŋni hwo?
- Captain Salt** Hó čha mni-ákičhita kiŋ wí kiŋ toháŋyaŋ waŋkátuya yaŋké kiŋ iwáŋyaŋkapi. Héčhel tuktél úŋpi kiŋ slolkýapi s'a.
- Mama** Lé niyé he, Mniskúyela?
- Captain Salt** Háŋ! Atéwaye kiŋ kičhí hékta thióžaŋžaj awáŋyaŋke uŋ héhaŋ.
- Mama** Tókhi ilálapi kékapi éyaš héchetu šni.
- Captain Salt** Hiyá, tukténi blá owákihi šni.
- Captain Salt** Tókhiya mníŋ kte ka? Phetížaŋžaj othí awáŋyaŋka hemáčha. Lé nathákapi uŋ héhaŋ, miš-eyá namáthákapi iyéčeča. Tuwéni heháŋyaŋ wačhíŋmaye šni.
Éyaš waná íyašlalmayayapi čha ... eyá ... tókhetkiya mníŋ kte héčha.
- Mama** Tó éyaš taŋyáŋ wayátiŋ kte kštó.
- Captain Salt** Yuŋk̕háŋ tháža tħaŋkíŋkiŋyaŋ hiyú, éyaš iyówapsičiŋ na wík̕háŋ kiŋ yapħá wanúŋwe. Hehájl éiyawakaškiŋ na uŋ niwíčhawaye.
- Mama** Áta čhanténit'iŋze!
- All** [napé glaskápapi]
- Papa** Háu! Oníhitike yeló!
- Sister** Wóyake wašté kštó!

- Captain Salt** Háŋj, eháŋk'ehan wóyake k'uŋ hé wóyute wašté wáte kiŋ lé ikíphi yeló.
Wóyute wašté yeló! Líla thukíla iň'áŋpi šni kiŋ atháwat'elwaye-šni.
- Sister** Čha thukíla kiŋ hená nitháwa séče.
- Captain Salt** [iňhát'e] Háŋj. Eyá, pħetížaŋžaŋ othí kiŋ lé waná ablúštaŋ na tókhiya mníŋ kte. Éyaš tókhiya mníŋ kte kiŋ slolwákiye šni.
- Brother** Tħaŋkší, táku waŋ iblúkčaŋ.
- Sister** Táku ehíŋ kte kiŋ slolwáye.
- Brother** Mniskúyela?
- Sister** Thibló kičhí táku waŋ uŋkíyukčaŋpi.
- Brother** Táku ečhánuŋ na táku mnayáye kiŋ uŋ waslólyayiŋ na taŋyáŋ šna oláke.
- Sister** Na wáta óta niwíčhayaye kiŋ wičhóoyake óta slolyáye.
- Brother** Čha héčhanuŋ kta iyéčheča kέuŋkečhiŋpi.
- Papa** Kħolá, matħóla kiŋ iyéčhiŋka iyúkčaŋpi.
- Brother** Até othíwota wičhóoyake kiŋ éktunjże šni uŋšípi čha hé uŋ héčhel uŋkíyukčaŋpe ló.
- Sister** Na nakúŋ Mniskúyela anáwaġoptaŋ kiŋ hé owápazo thípi waŋ kħiyéla uŋthípi kiŋ hé kiksúyemaye.

Mr. Barnacle	Čha hé uŋ léčhel ilúkčaŋpi na hé wóiyukčaŋ kiŋ líla wašté. Mniwáŋča óhuta owápazo thípi kiŋ él Mniskúyela íyatayela wičhóoyake kiŋ oyákiŋ kte.
Captain Salt	Líla wóphila ečhíčiyapi.
Brother	Wawóptetušni heníčha čha slol'úŋyaŋpi.
Sister	Níš-eyá slolyákiyiŋ kte héčha kštó.